ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 221 (6503) | П'ЯТНИЦЯ, 3 ЛИСТОПАДА 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

НАКАЗ

ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО

Маршалові Радянського Союзу МЕРЕЦКОВУ

Адміралові ГОЛОВКО

Війська **Карельського** фронту, у взаємодії з з'єднаннями та кораблями **Північного Флоту**, наступаючи у важких умовах Заполяр'я, сьогодні, 1 листопада завершили цілковите визволення **Печенгської** (Петсамської) області від німецьких загарбників.

В боях за визволення **Печенгської** області відзначилися війська генерал-лейтенанта **Щербакова**, генерал-майора **Абсалямова**, генерал-майора **Мікульського**, генерал-майора **Короткова** генерал-майора **Жукова**, полковника **Соловйова**, полковника **Грабєнкіна**, генерал-майора **Пєніна**, полковника **Каверіна**, полковника **Кощієнка**, полковника **Лисенка**, полковника **Калиновського**, генерал-майора **Худалова**, полковника **Блак**, полковника **Амвросова**, генерал-майора **Сопенка**, полковника **Старцева**, полковника **Нікандрова**, полковника **Єменова**, полковника **Крилова**, полковника **Рассохина**, генерал-майора **Дубовцева**, генерал-майора берегової служби **Кустова**; моряки контр-адмірала **Михайлова**, контр-адмірала **Фокіна**, капітана 1 рангу **Кузьміна**, капітана 1 рангу **Клевенського**, капітана 1 рангу **Колишкіна**, капітана 2 рангу **Алексеєва**, капітана 3 рангу **Зюзіна**, капітана 3 рангу **Федорова**, капітана 2 рангу **Коршуновича**; артилеристи генерал-лейтенанта артилерії **Дегтярова**, генерал-майора артилерії **Панікіна**, генерал-лейтенанта артилерії **Хоєводіна**, полковника **Ярославцева**, полковника **Григор'єва**, полковника **Бендюкевича**, полковника **Минакіна**, полковника **Ліхута**, полковника **Хромова**, підполковника **Голдикова**, підполковника **Фатєєва**, підполковника **Єсська**, підполковника **Шапіро**, підполковника **Шевця**, підполковника **Зубарєва**, підполковника **Кривошеєва**, майора **Голубєва**, майора **Едемського**, майора **Вакурова**, полковника **Божкова**, полковника **Уханова**, підполковника **Юсова**, полковника **Перлова**, підполковника **Березіна**, майора **Долуденка**, підполковника **Тітовича**, підполковника **Козлова**, підполковника **Рогового**, полковника **Соболєва**; танкісти генерал-лейтенанта танкових військ **Кононова**, полковника **Соколова**, полковника **Юрочкова**, підполковника **Сучкова**, підполковника **Терентьєва**, підполковника **Аршиневського**, підполковника **Гарчиліна**, підполковника **Лященка**, підполковника **Коршунова**; льотчики генерал-лейтенанта авіації **Соколова**, генерал майора авіації **Преображенського**, генерал-майора авіації **Кидалінського**, генерал-майора авіації **Петрухіна**, полковника **Житькова**, полковника **Удоніна**, полковника **Ларюшкіна**, полковника **Фіногенова**, полковника **Калугіна**, полковника **Мінаєва**, полковника **Пушкарьова**, полковника **Погрошаєва**, підполковника **Литвинова**; сапери генерал-лейтенанта інженерних військ **Хрєнова**, полковника **Лейчика**, полковника **Аршба**, підполковника **Захарова**; зв'язківці генерал-лейтенанта військ зв'язку **Добикіна**, полковника **Екімова**, майора державної безпеки **Гаврилова**, капітана 2 рангу **Полозок**.

На ознаменування здобутої перемоги з'єднання і частини Карельського фронту, а також з'єднання та кораблі Північного Флоту, які найбільш відзначилися в боях за визволення **Печенгської** області, представити до нагородження орденами.

Сьогодні, 1 листопада, о 21 годині столиця нашої Батьківщини **Москва** від імені Батьківщини салютує доблесним військам Карельського фронту та морякам Північного Флоту, які визволили Печенгську область,—двадцятьма артилерійськими залпами з двохсот двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії **оголошую подяку** керованим Вами військам, а також з'єднанням і кораблям Північного Флоту, які брали участь в боях за визволення **Печенгської** області.

Вічна слава героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу Й. СТАЛІН.

1 листопада 1944 року.

Вручення маршальських відзнак „МАРШАЛЬСЬКА ЗІРКА" маршалові Радянського Союзу ТОЛБУХІНУ Ф. І. і маршалові Радянського Союзу МЕРЕЦКОВУ К. О.

Голова Президії Верховної Ради СРСР тов. **М. І. Калінін** вручив 30 жовтня в Кремлі маршальські відзнаки **«Маршальська Зірка»** маршалові Радянського Союзу **Толбухіну** Федору Івановичу і маршалові Радянського Союзу **Мерецкову** Кирилу Опанасовичу.

(ТАРС).

ВІД'ЇЗД З МОСКВИ БОЛГАРСЬКОЇ УРЯДОВОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ

31 жовтня з Москви виїхала болгарська урядова делегація в складі Міністра Закордонних Справ пана Петко Стайнова, голови делегації, Міністра без портфеля пана Добрі Терпешева, Міністра без портфеля Ніколи Петкова, Міністра фінансів Петко Стоянова, радників: професора Дмитрія Міхалчева, генерал-полковника Георгія Попова, полковника Івана Антонова, Ганни Каменової і секретарів, яка брала участь у переговорах з представниками Радянського Союзу, Великобританії та США по укладенню перемир'я і в підписанні Угоди про перемир'я.

На Московському аеродромі делегацію проводжали Заступник Народного Комісара Закордонних Справ СРСР А. Я. Вишинський, Завідуючий 4-м Європейським Відділом НКЗС СРСР В. А. Зорін, в. о. Завідуючого Протокольним Відділом НКЗС СРСР Г. І. Фомін і Начальник Відділу Зовнішніх Відносин НКО генерал-майор М. П. Кутузов.

Поштові марки, присвячені Героям Радянського Союзу

Народний Комісаріат зв'язку СРСР випускає дві нових поштових марки. На одній з них — зображення прославленого льотчика Двічі Героя Радянського Союзу Сафонова, на другій— Героїв Радянського Союзу Ковшової та Полівапової.

Номінали обох марок 60 коп. Нові марки надходять до обертання поштою.

(ТАРС).

Виробничі успіхи металургів країни

Радянські металурги, натхнені історичними перемогами Червоної Армії, зустрічають XXVII роковини Великої Жовтневої соціалістичної революції новими виробничими успіхами. Підприємства Наркомату чорної металургії СРСР перевиконали програму жовтня по доменному, дроватному, трубному, вогнетривкому виробництву і залізорудній промисловості. Перевиконали завдання також заводи Головуралмета (начальник тов. Моркулов) і підприємства Головвогнетриву (начальник тов. Гольдін).

Чорна металургія ступнула далеко вперед в порівнянні з минулим роком. За 10 місяців виплавка чавуну збільшена на 31 процент, сталі—на 29, випуск прокату—на 29, виробництво труб—на 31, видобуток залізної руди —на 24, випал коксу—на 41 проц.

(ТАРС).

Переджовтневе соціалістичне змагання

ПОМНОЖУЮТЬСЯ РЯДИ СТАХАНОВЦІВ

На заводі ім. Кірова зараз спостерігається велике виробниче піднесення. Багато робітників стали на переджовтневу трудову вахту і домоглися значних успіхів. Стахановець т. Блоха закріпив виробіток, який перевищив 4 змінних завдання. Токарі Варя Маляренко та Борис Жежер в ці дні працюють за двох. Стахановці тт. Шаповалов і Коновальська щодня виробляють по 2,5 норми.

Тільки в одному цеху, де начальником т. Іваныко, число стахановців у жовтні зросло на 30 процентів.

У паровозоремонтників

Колектив Запорізького паровозоремонтного заводу готується гідно зустріти XXVII роковини Великого Жовтня. Високопродуктивно працюють станочники, бригади яких свої завдання на ремонті паровозів виконують на 150 і більше процентів, а окремі стахановці дають не менше трьох-чотирьох норм. Наприклад, за останні дні жовтня токар т. Селішок домігся виконання норми на 390 процентів, слюсар Гайдаш—на 308 процентів, формовник т. Паршин—на 350 процентів.

УСПІХИ БРИГАДИ ФУРСОВА

У вересні комплексна бригада т. Фурсова (Пологівське депо) місячний план виконала з перевищенням на 50 процентів.

Стаючи на переджовтневу стахановську вахту, бригада зобов'язалася, закріпивши виробіток, ліквідувати випадки міжпоїзного ремонту паровозів.

Свого слова бригада т. Фурсова додержала. На випущені нею у жовтні з промивання паровози, з гарантією на пробіг без повторного ремонту до чергового промивання, бригада не одержала скарг.

Всі члени стахановської бригади в переджовтневі дні збільшили виробіток. Стахановець Зубенко довів його до 200 процентів, т. Сацький—до 180, тов. Шашко—до 150.

Двохсотники заводу „Інтернаціонал"

На заводі «Інтернаціонал» розгортається соціалістичне змагання за нові виробничі перемоги на честь XXVII роковин Великого Жовтня. Шириться рух двохсотенників, як серед відбудівників, так і експлуатаційників.

Так, наприклад, слюсар т. Бойченко В., теслярі тт. Вертенко В. і Каплій І., електрозварники тт. Івасенко К. та Андрющенко С., а також гвоздильщик т. Воробйов М. і волочильниця т. Рянчева виконують норми на 230—250 процентів.

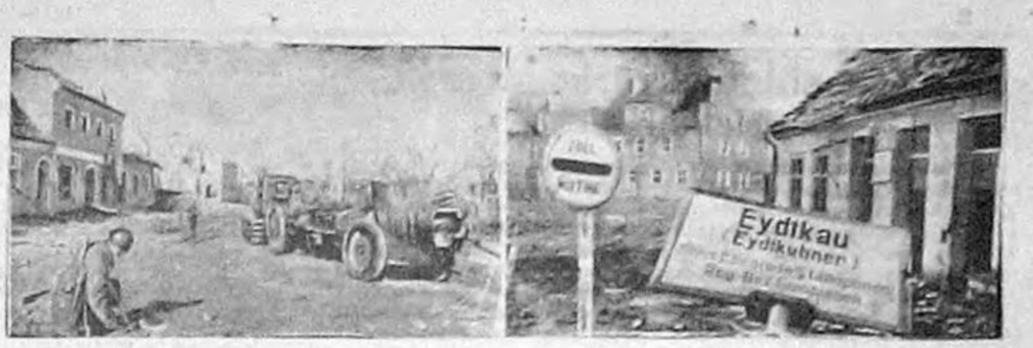

У Східній Пруссії. 1). Радянська важка артилерія проходить вулицями німецького міста Ширвіндт. 2). Біля в'їзду до міста Ейдткунен, зайнятого радянськими військами.

Фото Л. Великжаніна та Ф. Кіслова. (Фотохроніка ТАРС).

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 1 листопада

Війська **Карельського** фронту, у взаємодії з з'єднаннями та кораблями **Північного Флоту**, наступаючи у важких умовах Заполяр'я, 1 листопада завершили цілковите визволення **Печенгської (Петсамської)** області від німецьких загарбників.

На північний схід і на захід від Угорського міста **Ньїредьхаза** наші війська вели наступальні бої, в ході яких зайняли понад 40 населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Журк**, **Загони**, **Тісабез-Дед**, **Мандок**, **Тужер**, **Феньєшлітке**, **Саболчверешмерт**, **Киш-Варда**, **Каніар**, **Лаупо-Шалба** і залізничні станції **Мандок**, **Феньєшлітке**, **Киш-Варда**, **Тедель**.

На **Будапештському** напрямі наші війська, між ріками **Тісса** і **Дунай** оволоділи великим вузлом комунікацій—містом **Кечкемет**, містом і вузловою залізничною станцією **Кішкереш**, а також з боями зайняли понад 100 інших населених пунктів, серед яких великі населені пункти **Уй-Кечке**, **Лайошміже**, **Керекедьхаза**, **Шолтвадкерт**, **Кечель**, **Харта**, **Дунапатай**, **Годерлак**, **Усод**. За 31 жовтня між ріками **Тісса і Дунай** наші війська взяли в полон 1.500 німецьких і угорських солдатів та офіцерів. Таким чином, на кінець 31 жовтня кількість полонених німецьких і угорських солдатів і офіцерів, взятих нашими військами між ріками **Тісса і Дунай**, зросла до 5.518 чоловік. На аеродромі в районі **Іжак** наші війська захопили 48 літаків противника.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів бої місцевого значення.

За 31 жовтня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 129 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 20 літаків противника.

Запеклі бої сталися також в районі шосе Кечкемет—Будапешт. Прагнучи перерізати нашим військам дорогу до столиці Угорщини, противник з ходу кидає в бій все нові і нові частини. Перемагаючи упертий опір ворога, радянські війська наполегливо просуваються вперед. Зайнято населений пункт Татарсентдьєрдь, розташований за 46 кілометрів від Будапешта. За день боїв знищено понад 2.000 солдатів і офіцерів, спалено і підбито 58 німецьких танків і самохідних гармат. Захоплені великі трофеї. Наші танкісти і піхотинці, що наступають вздовж східного берега ріки Дунай, просунулись вперед на 25 кілометрів.

* * *

У Східній Пруссії, на південь від міста Гольдап батальйон піхоти противника посилений танками, зробив розвідку боєм. Радянські бійці зустріли ворога вогнем всіх видів зброї. Німці відступили, не досягши наших позицій. На полі бою залишилось понад 200 ворожих трупів і 4 згорілих танки.

* * *

У Чехословаччині, на північ від міста Ужгород бійці підрозділу капітана Стрельцова оббійшли висоту, на якій укріпились німці. Після тривалого бою наші бійці оволоділи висотою, знищивши при цьому понад роту гітлерівців. На захід від міста Чоп радянські частини відбили кілька контратак противника. Знищено до 300 ворожих солдатів і офіцерів.

* * *

Авіація Червонопрапорного Балтійського флоту завдавала бомбоштурмових ударів по кораблях противника в порту Лібава і в Балтійському морі. Потоплено 9 німецьких транспортів. Крім того, двом великим транспортам противника завдано серйозних пошкоджень.

* * *

Населення норвезького міста Кіркенес з радістю зустріло частини Червоної Армії. Зараз же після вигнання німецько-фашистських загарбників жителі міста вийшли зі сховищ, де вони ховалися. Норвежці обступали радянських бійців і офіцерів, обіймали їх, тиснули їм руки.

За кілька днів до визволення міста Кіркенес німці видали наказ про поголовну евакуацію всіх жителів. Однак, ні погрози, ні умовляння не допомогли. Норвежці не побажали евакуюватися і залишились на місці. Жителі міста розповідають про страхітливі звірства гітлерівців. Чотири роки фашистські окупанти грабили і душили мирне населення. В додаток до всього німці при відступі зруйнували місто і спалили всі житлові будинки. Складено акт про звірячі злочини німецьких військових властей.

Оперативне зведення за 2 листопада

Протягом 2 листопада на північ і на захід від угорського міста **Ньїредьхаза** наші війська, в результаті наступальних боїв, повністю очистили від противника лівий берег ріки **Тісси**, зайнявши при цьому місто і залізничну станцію **Бюд-Сент-Міхаль**, великі населені пункти і залізничні станції **Тісса-Дада**, **Тісса-Доб**, **Польгар**.

На **Будапештському** напрямі між ріками **Тісса** і **Дунай** наші війська, продовжуючи наступ, оволоділи містом і залізничною станцією **Надтереш**, а також з боями зайняли понад 60 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Ясверавне**, **Кочер**, **Татарсентдьєрді**, **Кунсентміклош**, **Сабадсаллаш**, **Фюлепсаллаш Ченгед**, **Акасто** і залізничні станції **Демшед**, **Надьовлаш**, **Филепсаллаш**, **Ченгед**. За 1 листопада між ріками **Тісса** і **Дунай** наші війська взяли в полон 2.000 німецьких і угорських солдатів і офіцерів. Таким чином, на кінець 1 листопада кількість полонених німецьких і угорських солдатів та офіцерів, взятих нашими військами між ріками **Тісса** і **Дунай**, зросла до 7.518 чоловік. Нашим військам здався в полон колишній начальник угорського генерального штабу генерал-полковник Янош Вереш.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів ішли бої місцевого значення.

За 1 листопада наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 98 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 17 літаків противника.

* * *

В Угорщині, на північ від міста Ньїредьхаза, наші війська, переслідуючи розбиті частини противника, на широкому фронті вийшли до ріки Тісса. Німці і угорці були наздогнуті на переправах і зазнали тяжких втрат. Взято багато полонених. На захід від міста Ньїредьхаза наші війська, в результаті навальної атаки, оволоділи містом Бюд-Сент-Міхаль. На залізничних станціях Тісса—Доб і Пельгар оточені і знищені гарнізони противника. У цьому районі радянські частини з боями просунулись на 20 кілометрів і також вийшли до ріки Тісса. Відступаючи під ударами наших військ, німці і угорці кинули багато озброєння. Тільки на одній ділянці бійцями Н-ської частини захоплено 28 гармат, 60 кулеметів, кілька складів з боєприпасами.

* * *

На Будапештському напрямку між ріками Тісса і Дунай наші війська продовжували успішний наступ і на підступах до міста Надтереш, два полки піхоти противника при підтримці танків намагались контратакою зупинити просування наших підрозділів. Радянські частини контрударом відкинули німців і угорців і оволоділи містом Надтереш. На полі бою залишилось багато трупів гітлерівців.

НАМ НЕ ЛИЧИТЬ ВІДСТАВАТИ

ВИКОНАТИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ПЕРЕД ДЕРЖАВОЮ—ДАТИ ХЛІБ

Негайно завершити хлібопоставки

Колгоспи нашої області в листі українських колгоспників до всіх працівників сільського господарства Радянського Союзу зобов'язалися до 25 жовтня виконати план хлібопоставок, а до 1 листопада дати додатково до фонду Червоної Армії 915.000 пудів зерна.

Попереду йдуть райони В-Білозірський, Гуляйпольський, Червоноармійський, Ново-Миколаївський, Василівський. Колгоспники Червоноармійського району, завершивши план хлібопоставок повністю виконали і свої соціалістичні зобов'язання про понадпланову здачу хліба до фонду Червоної Армії. Вони вивезли на приймальні пункти додатково 120.000 пудів зерна.

Ось на кого треба рівнятись у виконанні свого обов'язку перед державою і Червоною Армією!

Але багато керівників колгоспів і районів осоромили себе. План хлібопоставок ще не виконано, як не виконано повністю і зобов'язання про понадпланову здачу хліба.

За останню п'ятиденку ряд районів навіть погіршили здачу хліба. Новозлатопольці, наприклад, з'їхали з одинадцятого місця на чотирнадцяте, Чернігівський район—з десятого на одинадцяте, а Приморський—з п'ятнадцятого на сімнадцяте. Приазовський район вперто не зрушує з останнього місця. Зменшив здачу хліба Велико-Токмакський район, який давно вже повинен був виконати план.

Запоріжцям не личить відставати. Треба негайно завершити виконання державного плану і своїх соціалістичних зобов'язань по хлібу.

Показники змагання районів

по виконанню плану хлібопоставок

(на 1 листопада 1944 р.)

Назва районів	Зайняте місце на 1-XI	Зайняте місце на 25-X
В.-Білозірський	1	2
Гуляйпольський	2	1
Н.-Миколаївський	3	3
Червоноармійський	4	4
Запорізький сільськ.	5	5
Василівський	6	7
Пологівський	7	6
Осипенківський	8	8
Куйбишевський	9	12
В.-Токмакський	10	9
Чернігівський	11	10
Оріхівський	12	13
Кам'янсько-Дніпровськ.	13	14
Н.-Златопольський	14	11
Михайлівський	15	17
Якимівський	16	18
Приморський	17	15
Веселівський	18	16
Андріївський	19	19
Мелітопольський	20	20
Ново-Василівський	21	21
Приазовський	22	22

120.000 пудів хліба понад план

ЧЕРВОНОАРМІЙСЬК. (**По телефону**). Багато попрацювали колгоспники Червоноармійського району, щоб вчасно зібрати урожай, і одними з перших в області виконати зобов'язання перед державою. Вони збирали, молотили, возили хліб вдень і вночі машинами та коровами, переборювали всі труднощі, щоб гідно відповісти трудовими ділами на успіхи фронтовиків.

Виконавши першу заповідь, колгоспники зобов'язалися понад план здати 120.000 пудів хліба для Червоної Армії-своєї визволительки.

Сьогодні ми можемо з радістю сказати, що свого слова вони додержали з честю. Найбільше хліба до фонду Червоної Армії понад план здали колгоспники артілей «Комінтерн» (голова т. Бродський)—6.600 пудів, ім. Володарського (голова тов. Перепелиця)—4.800 пудів, ім. Луценко (голова тов. Заморський) — 4.800 пудів. Чимало хліба здали уже понад план колгоспи ім. Щорса, «Січ», ім. Молотова, «Перше Травня» та інш.

Здача хліба триває і проходить з великим патріотичним піднесенням. Колгоспники Червоноармійського району гідно зустрічають XXVII роковини Великого Жовтня.

Г. Спиридонов, секретар райкому КП(б)У.

Не поспішають з вивозкою зерна

ПРИМОРСЬК. (**По телефону**). Передові колгоспи району з честю виконали свою першу заповідь і здають хліб понад план до фонду Червоної Армії.

Колгосп ім. Коларова додатково вже здав 5.700 пудів зерна, «12-річчя Жовтня»—3.600, ім. Чкалова—1.800 пудів. Колгоспники артілі «Ударник моря» до фонду Червоної Армії, вивезли понад план 5.400 пудів зерна. Здають понадплановий хліб і інші колгоспи.

Але в районі є ще й такі сільськогосподарські артілі, що не виконали свого першого обов'язку—плану хлібопоставок. Насамперед, це стосується колгоспів ім. Молотова, ім. Леніна, які найбільше відстали. В наслідок цього район в цілому ще й досі не розрахувався з державою по хлібу. В той час, як від передовиків уже надійшло понад план до фонду Червоної Армії 36.000 пудів хліба і соняшника, відсталі колгоспи не поспішають з вивозкою зерна в рахунок хлібопоставок і натуроплата за роботу МТС.

Районні організації повинні вжити всіх заходів, щоб негайно покінчити з відставанням.

А. Петренко.

Так відроджується завод імені Кірова

Коли на заводське подвір'я прийшли перші відбудівники, вони побачили, що на них чекає прірва роботи. Фактично завод треба було будувати заново. Але вони знали: в труді тяжкому і наполегливому, як і в солдатському труді на фронті, успіх справи вирішить воля до перемоги. А заводський колектив був сповнений нею.

І ось, подібно до свіжої крові донора, що животворним потоком вливається до організму пораненого бійця, влили і вдихнули життя в недавні страшні руїни підприємства справжні радянські люди, що повернулися сюди. Їхніми зусиллями з кожним днем все більше стираються сліди злодіянь гітлерівців. Вже здано до експлуатації 34.000 квадратних метрів виробничих площ. Власноручно з мотлоху зібрано близько 100 моторів. Станочний парк загалом тепер обчислюється значною цифрою.

Не так давно завод дав продукцію: перший двигун. Таким чином, підприємство стає до ладу діючих.

Коли запитують про кращих людей заводу, іноді важко сказати, хто з них більше зробив за місяці відбудови.

Ось один з представників заводської гвардії відбудови—інженер Костянтин Михайлович Жернов. Він прибув сюди слідом за передовими загонами і відразу ж взявся вчити людей, знаючи, що це вирішить успіх справи. Вчив підлітків, літніх жінок, колгоспних дівчат. Вони навчались майстерності і одночасно будували. Під його керівництвом «новаки» спорудили і здали до експлуатації 15.000 квадратних метрів виробничих площ.

Інженери, що розуміються на справі, говорять про нього, як про новатора-практика. Це за його проектом в цеху № 11 під двоповерхову будівлю без розбирання даху було підведено металеві конструкції. Три вагони балок було зощаджено. Це він перший почав застосовувати на будівлі застиглий цемент, старі металеві конструкції, арматуру зруйнованих будівель. При цьому інженер Жернов не тільки сам дерзав, але й намагався збудити думку в оточуючих.

— Я чекаю на ваші пропозиції,— звертався він до робітників,—якщо тупа німчура знищувала за підручником, ми відбудуємо завод так, як навчає нас життя.

А у нас на заводі визнано: життя, війна вимагають будувати швидко, дешево, міцно, красиво. На досягнення цього спрямовані зусилля всього колективу. Кожен з заводських ентузіастів прагне внести у велику справу відбудови щось своє.

Інженер Татарінов, коли будова опинилась в скрутному стані через брак черепиці, виготовив дослідний зразок залізної. Тепер цим, досить зручним у виробництві й дешевим кровельним матеріалом вкрито три цехи. Під керівництвом т. Іванько повернулись до життя 120 верстатів, понівечених варваром. Вони заповнили цілий величезний цех. Батько воїна, що загинув на фронті, майстер т. Сорока підготував заводові близько десятка спеціалістів. Робітник т. Анохін навчив 15 дівчат, що прибули на завод з Пологівського району. Коли на завод надійшла станіна молоту «БШ», під керівництвом конструктора Грабовського баба зробили без рисунків.

Прагнучи здешевити будівництво, наші люди вишукують найменші можливості для цього: вони пристосували обгорілі покидьки залізного прутта для спорудження прогонних перекрить, розробили новий склад безоліфного мастива й т. інш. Лише на пропозиціях раціоналізаторів з'економлено 80.000 карбованців.

Люди за рік оволоділи майстерністю швидкої й точної праці в нових умовах. Вони поглинули в працю з наполегливістю й поранвням, що іноколи вражає.

Раніш казали: майстерність надходить з роками. Рік відбудовних робіт на підприємстві змінив це твердження. Майстерність приходить швидше до того, хто прагне цього і вчиться. У переджовтневому змаганні, наприклад, молода формовниця нашого заводу Зіна Шевалідзе за шість місяців зросла у стахановку-тисячницю. Змагаючись за професіями, трьохсотенниками, що часто доводять виробіток до 700—800 процентів, стали стахановці-токарі тт. Яременко та Шаповалов. За восьмерих іноді працює коваль тов. Пінчук, по дві норми за зміну виконують столярі тт. Донець та Шевченко. Таких людей у нас сотні. Кожен з них невпинно дбає, як швидше загоїти рани на рідній землі, як досягти цього при найменших витратах.

Зараз на виробничих нарадах мало від кого можна почути вимогу про набір нових людей, про одержання матеріалів зовні. В більшості йдеться про те, як краще використати наявні можливості. Невипадково на заводі у дні переджовтневого змагання нараховується понад 20 комсомольсько-молодіжних бригад, а більше половини робітників стали стахановцями.

Наш заводський колектив працює сьогодні по-гвардійському, щоб швидше повернути Запорізькій області її колишню індустріальну славу.

Ф. Компанець,
директор заводу імені Кірова.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОРОГИЙ ГІСТЬ

З почуттям глибокої вдячності зустріли поранені бійці та офіцери Червоної Армії, що знаходяться в госпіталі № 5946, дорогого гостя, 70-річного дідуся Сергія Миколайовича Зеленського. Він приїхав з села Ушкалка, Херсонської області для того, щоб передати захисникам Батьківщини свій скромний подарунок—100 кілограмів винограду.

Зайшовши до палати важко поранених, Сергій Миколайович звернувся до них з такими словами:

—Сини мої!.. Я приїхав за 120 кілометрів для того, щоб вас провідати і передати свій невеличкий подарунок. Цей виноград вирощували разом зі мною мої три сини-орли, які зараз б'ються на фронті з німецькими людожерами. Їжте, поправляйтесь. Не за горами той час, коли остаточно будуть знищені проклятії наші вороги!

Радо прийняли і тепло проводжали бійці та офіцери госпіталю дорогого гостя—патріота Батьківщини Сергія Миколайовича Зеленського.

А. Шішмаков.

ГРОШІ СПЛАТИЛИ, А ОБЛІГАЦІЙ НЕ ОДЕРЖАЛИ

Ще навесні працівники ремісничого училища № 9 «Запоріжсталі» сплатили гроші за облігації Другої Державної Воєнної Позики. Облігацій до цього часу не одержали, не зважаючи на те, що облігації цієї позики уже брали участь у розіграші.

Звертались до дирекції «Запоріжсталі», але результатів ніяких не добились. Чи можна ж далі терпіти таке грубе порушення директив уряду щодо прав передплатників позики?

Булат, Кірілов.

СЛІДАМИ НЕОПУБЛІКОВАНИХ ЛИСТІВ

27 вересня ц. р. до редакції газети «Червоне Запоріжжя» надійшов лист, в якому колгоспники писали про те, що голова колгоспу ім. Шевченка, Червоноармійського району, Притула П. Є. та вагар колгоспу Березан А. С. продають колгоспний хліб, пиячать і брутально поводяться з колгоспниками.

Як повідомив голова Червоноармійської райради депутатів трудящих тов. Бєліков, факти зазначені в листі, ствердились.

Всі виявлені перевіркою матеріали щодо розбазарювання головою колгоспу Притулою та вагарем Березаном колгоспного хліба передані до прокуратури для притягнення винних до кримінальної відповідальності.

ЛИСТУВАННЯ З ГЕРОЄМ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

Між учнями 4-ої Велико-Токмакської середньої школи та земляком Героєм Радянського Союзу, уславленим танкістом, М. Д. Карасевим зав'язалось жваве листування. Юні піонери та школярі поділяються з Героєм всіма своїми радощами, пишуть про те, як гарно й затишно у них в класах, як вчаться, як розважаються. З гордістю вони повідомили його про те, що за літо учні виробили в колгоспі понад 3.000 трудоднів і що за це прізвища багатьох з них красуються на колгоспній Дошці пошани.

Тов. Карасев, в свою чергу, присилає дітям теплі, сердечні листи, які дітвора читає з великим інтересом.

Голова сільради

Він схопив гранату нальоту і з силою кинув її назад.—Одержуй, іроде, здачу!—прохрипів Богданов. Вибух і зойки німців пролунали недалеко. З гвинтівкою наперевіс він вискочив з окопу.

Рота вже звелась.

—За Батьківщину! За Сталіна!—пролунав бойовий клич і бійці побігли вперед.

З полками Червоної Армії пройшов Богданов від Грозного до Білозерки. Йому не довелось заскочити в рідну Орлянку.

—Ось тут вже й до моєї Орляночки близенько!..—часто казав він товаришам.—Чи не забули на селі про Сергія Богдана?...

В бою під Білозеркою Богданова важко поранило. Смерть чатувала вже у нього в головах. Та міцний організм переміг, він видужав і повернувся в Орлянку.

Виявилось, що його не забули. Радісно зустріли орлянці свого земляка-орденоносця. Скоро обрали його головою сільради.

Він увійшов у сільську раду з таким же почуттям, з яким ходив на виконання бойового завдання. Так само, як у ті бойові дні, наказав собі: «Будьщо виконати!».

«Що забезпечує командирові успіх бою?»—міркував Сергій Богданов. І тут же відповідав: «Чіткий, суворо продуманий план наступу».

З цього він і почав. Порадився з правліннями колгоспів, з активом, зважив всі можливості. Не одну ніч не доспав. План був складений.

Він визначив «бойові пости»: кожного депутата сільради прикріпив до певної ділянки роботи. Один відповідає за тваринництво, другий—за збір урожаю, третій — за хлібовивозку й інші поставки державі... Він вимагав:

— Кожен колгоспник повинен знати за що боротись: треба навчити його в колгоспному виробництві пов'язати державні інтереси з власними.

Хліб визрівав швидко. От і жнива. Сергій Богданов прийшов у сільраду, скомандував:

—Ладнайте весь «департамент» на підводу! Виїдемо працювати в поле, щоб не відривати людей від роботи.

—А в якому ж ми колгоспі будемо?—поцікавились з «департаменту».

—По черзі в усіх. Відчині ми в ролі сільради на колесах,—посміхнувся Сергій Михайлович.—Але попереджаю: працювати мусимо ще краще, чіткіше, бо з нас колгоспники братимуть приклад.

Коли розпочалась масові жнива, не витримав ні Сергій Михайлович, ні його сільрадівський колектив: самі взялися за коси, сіли на лобогрійки. За 11 днів був скошений хліб у всіх шести колгоспах сільради, а в деяких —за 6 днів.

Це були дні надзвичайного піднесення! Як рано не приходив Богданов в поле, а вже комсомольці Микола Сандак і Олексій Коваль, з колгоспу ім. Воровського,—на лобогрійках. Ні хвилини простою, ніяких зелестих переїздів. Кожен з них молодих патріотів робив за двох.

З захопленням дивився голова сільради на майстерну роботу в'язальниць. І відкіля це в них така моторність? По 1.000 снопів, не менше, зв'язали Марія Малого, Поліна Бабич і інші. За 11 днів пов'язали снопи; за 10 заскиртували. І все це тільки вручну.

Гаряча була пора. Богданов-агітатор постійно нагадував, що ще ллється кров наших братів і батьків, які добивають гітлерівського звіра, визволяють з німецького рабства радянську молодь. «Хліб—це перемога!»—з таким лозунгом їхали червоні валки до приймального пункту.

Першими в районі колгоспи Орлянської сільради виконали державний план хлібопоставок, натуроплати, внесли понад план до фонду Червоної Армії 3.700 центнерів зерна.

І в цій роботі Богданов користувався досвідом, набутим на фронті.

—Хліб для фронту те ж, що й бойприпаси,—роз'яснював голова сільради колгоспникам.—Спробуйте затримати доставку боєприпасів, і цим не тільки зірвете виконання бойового завдання, а з вашої вини ще проллються ріки крові.

І колгоспники добре усвідомили цю фронтову науку. Вони навантажуєли на підводи хліб, возили його коровами, відносили вручну. Замість намічених за графіком 500 центнерів хліба, колгоспники Орлянської сільради вивозили щоденно 600—700 центнерів.

Глибока осінь. Оце пройшов дощик, показалися сходи озимини. Пшеницю й жита колгоспи засіяли 3.300 гектарів і все—виключно коровами. Зараз орють на зяб. Богданов кожного дня перевіряє виконання завдань.

Входить в колію порушене ворогом життя села. Понад 1.000 дітей щоранку поспішають до школи. Працює сироварня та маслозавод. Зруйновані школи і будинки колгоспників відбудовані.

Нещодавно Сергій Михайлович прийшов до хати колишнього активіста, Йосипа Микитовича Соломахи. До війни працював Соломаха в Орлянській промкооперації і без його участі жодна кампанія не проходила. Смертю хоробрих загинув Соломаха в боях за Батьківщину. Залишилося троє сиріт. Про них дбає голова сільради особисто. Сиротам фронтовика Соломахи сільська рада передала корову, забезпечила дітвору взуттям і одягом.

—Вітчизняна війна—справжній університет для нас,—каже Сергій Михайлович.—Вона навчає наполегливості у виконанні своїх завдань, нестримної ненависті до ворога і палкої любові до героїчного радянського народу.

Д. Морозівська.

Василівський район.
с. Орлянка.

ПЕРЕДОВИКИ «ЗАПОРІЖАЛЮМІНБУДУ»

Новими виробничими перемогами зустрічають запоріжалюмінбудівці XXVII роковини Великого Жовтня. В колективі понад 300 будівників перевиконують норми. Запоріжалюмінбудівці закінчили спорудження насосної станції, ремонтно-механічного та ливарного цехів, трансформаторної підстанції.

На спорудженні цих об'єктів щодня виконували дві норми бетонар Козакова, арматурник Шапарьов А., тесляр Кржановський, штукатур Гридасова, ливарник Дрюченко. Ці робітники тільки недавно закінчили курси підвищення кваліфікації, за короткий строк досконало опанували своєю справою і поповнили ради стахановців-двохсотенників.

В передовому відділку Сталінської залізниці

Залізничники Запорізького відділку, які завоювали дорожний перехідний Червоний прапор, в жовтні добилися нових успіхів.

Особливо добре йде навантаження хліба. За 21 день виконаний місячний план вантаження. Краще вантажать хліб на станціях Софіївка та Ново-Гупалівка.

Станція Запоріжжя І, яка повністю підготувалася до зими, перевиконала своє завдання. Як і раніше, перед веде зміна чергового по станції т. Золотопупа. Протягом 5 місяців зміна не допустила жодного випадку зриву поїзда з графіка, більше ніж вдвічі знизила простої транзитних поїздів з переробкою та за останні 10 днів обробила швидкісними методами 9 поїздів.

В ПЕРЕДОВОМУ КОМБІНАТІ

Робітники передового в області Василівського райпромкомбінату, вступаючи в переджовтневе змагання, зобов'язались поширити сітку своїх підприємств і освоїти виробництво ряду речей першої потреби.

Зараз райпромкомбінат вже має три млина, крупорушку, просорушку, олійницю, 4 кравецьких і 3 шевських майстерні. Днями відкрився тракотажний, гончарний та миловарний цехи. Завод ім. Будьонного почав виробляти меблі та канцелярське приладдя.

ОСІННЯ ПОСАДКА ДЕРЕВ

На вулицях, бульварах, майданчиках м. Запоріжжя з кожним днем з'являється все більше нових дерев. Навесні прохожі милуватимуться з шаровидної акації, струнких тополей, берест, посаджених в скверах старої частини міста та на Шостому селищі.

Виконкоми Сталінської, Ленінської і Орджонікідзевської райрад залучають для копання ямок і посадки дерев хатніх господарок, учнів, громадськість установ і підприємств.

Всього намічено посадити 6.000 декоративних дерев.

Воєнні дії в Західній Європі

ЛОНДОН, 1 листопада (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться:

Протягом всього дня 31 жовтня [illegible] тяжкі бої на західний від [illegible] Зейд-Бевеланд з островом [illegible]. В районі між Аудербос і [illegible] війська союзників вийшли до [illegible] і форсували ріку на північ від [illegible] і в районі магістралі, [illegible] Дордрехта, на південний захід від [illegible]. На північ від Капелле союзники [illegible] до ріки Маас. Зайнято Раймерсвале, [illegible] і Вальсвейк. У Південно-Східній [illegible] відбиваються тяжкі бої на [illegible] села. Противника вибито з міста.

В ніч на 1 листопада великі [illegible] важких бомбардувальників [illegible] на Кельн. Війська союзників [illegible] Сен-Беунк на схід від Рамбервілле, [illegible] запеклий опір противника.

На Середземноморському театрі воєнних дій

ЛОНДОН, 1 листопада. (ТАРС). У повідомленні штабу збройних сил союзників на Середземноморському театрі воєнних дій говориться, що в Адріатичному [illegible] фронту частини 8 армії [illegible] і укріпили свій плацдарм на ріці [illegible] і очистили від противника місто [illegible] на західному березі Ронко. На [illegible] від Болоньї американські частини [illegible] армії відбили ряд запеклих атак противника з великими для нього втратами. [illegible] інших ділянках фронту в Італії [illegible] обмежувались патрулюванням і артилерійськими перестрілками.

У Греції англійські патрулі вийшли [illegible] Салонік. Тривають операції військ [illegible] на північ від міста К[illegible].

Середземноморська авіація зробила [illegible] біля 1.000 літако-вильотів.

Наліт англійської авіації на Кельн

ЛОНДОН, 31 жовтня. (ТАРС). Міністерство авіації повідомляє, що наліт на Кельн в ніч на 31 жовтня був [illegible] у всіх напрямках на [illegible] взяло участь біля 530 літаків [illegible] скинуто 4.000 тонн бомб. Наступ англійським літакам [illegible] багато [illegible] винищувачів, але в районі Кельну [illegible] зенітної артилерії був [illegible] інтенсивним, як сподівались. Всі англійські бомбардувальники повернулись на [illegible] бази.

Арешт воєнних злочинців у Фінляндії

ХЕЛЬСІНКІ, 30 жовтня. (ТАРС). У [illegible] ст. 13 Угоди про перемир'я з [illegible], згідно якій Фінляндія зобов'язалась співробітничати з союзними [illegible] в справі затримання осіб, що [illegible] обвинувачуються в воєнних злочинах, і [illegible] ними, фінський уряд наказав [illegible] військовим властям віддати [illegible] 44 чоловіка, обвинувачуваних у воєнних [illegible]. Відповідно з цим наказом, фінські власті вони арештували 33 чоловік. Серед заарештованих згадуються: командир [illegible] піхотної дивізії генерал-майор [illegible], командир 18-ї піхотної дивізії генерал-майор Поврі та інші.

Прийом Черчіллем членів Радянської профспілкової делегації

ЛОНДОН, 31 жовтня. (ТАРС). [illegible] агентство Рейтер, англійський прем'єр-міністр У. Черчілль прийняв 30 [illegible] членів Радянської профспілкової делегації, що брала участь в засіданні [illegible] радянського профспілкового комітету.

ЗУСТРІЧ З ПИСЬМЕННИКОМ Ю. КОСТЮКОМ

Минула літературна «середа» в редакції обласної газети «Червоне Запоріжжя» була присвячена зустрічі з письменником-фронтовиком Ю. Костюком. Багато хто з присутніх особисто знає його. В минулому він керував у Запоріжжі літературним об'єднанням.

Відтоді пройшло чимало часу. Костюк закінчив інститут червоної професури, працював вченим секретарем при Академії Наук, співробітничав в літературних журналах, де він спеціалізувався, як критик. Коли вибухла війна, він пішов на фронт, але своєї літературної діяльності не лишав і там.

Тов. Костюк зробив огляд п'єс, написаних радянськими драматургами в дні Вітчизняної війни. Особливо докладно він зупинився на характеристиці останніх новин української радянської драматургії.

Свою нову п'єсу «Сім'я непобориих» драматург присвятив будівникам Запоріжжя. Днями в колективі театру імені Щорса цю п'єсу було прочитано. Вона прийнята до постави.

Місто сімнадцяти героїв

Міста України за зовнішнім виглядом можна поділити на дві частини.

Перші—звідки німці тікали. Вони відбивались, огризались, але відчували: тікати доведеться, щоб не попасти в оточення, „котел", неминуче закінчуваний цілковитим винищенням, чи, в кращому випадку, полоном. Тут німці мали деякий час підготуватись до втечі і стоять спалені, висаджені в повітря колись прекрасні будинки з зазимленими мертвими вікнами—дірками, оголеними металевими перекладинами, що нагадують ребра обідертої звірем тварини і гори цеглн, піску, бруду лишив по собі „новий порядок" там, де колись був затишок, достаток і радість—звичайний порядок радянський. Перша частина міст—це міста руїни. До них в нашій області належить Запоріжжя, і, особливо, нові його райони.

Друга частина—де німці відбивались з відчаєм приреченого на смерть, де з фюрерського наказу, підкріпленого безперестанним смоктанням горілки, вони стояли до смерті, де їх доводилось винищувати на кожній вулиці, провулку, будинку, поверху, кутку, східцях. Ці міста зовні ціліші. Стіни будинків, правда, продірявлено снарядами, часом перегородки між кімнатами чи східці між поверхами висаджено—тут точився бій гранатами—дахи і стінки мов віспою поколупані кулями. Але навіть найжорстокіший бій не міг завдати містові таких ран, як фашистські підривники й підпалювачі. Тому друга частина міст зовні цілиші. До таких в нашій області належить Мелітополь.

Цілиші—поняття умовне. 2.720 будинків, 2 інститути, 4 технікуми, 3 заводи, 16 шкіл, 15 клубів, бібліотека—це далеко не повний перелік до щенту знищеного німцями в Мелітополі.

Німці називали Мелітополь ворітьми до Криму. Можливо й правильно. Торік Червоній Армії довелось ці ворота не відкривати, а ламати. 22—23 жовтня цього року мелітопольці святкували наслідки переможних торішніх боїв—першу річницю звільнення міста.

Хороша традиція народжується в нашій області. За прикладом Запоріжжя у Мелітополі в дні свят організували виставку. Вона невелика й проста, як і в Запоріжжі. Тут продукція заводів і колгоспів, портрети, діаграми, експонати. Та не вони тільки впадають у око відвідувачеві. На виставці в Мелітополі є те, що не бачиш, а відчуваєш—любов до свого розстріляного міста і його визволителів. Любов щиру, ніжну і зворушливу. Портрет товариша Сталіна раму до нього робив учень Іван Зеленчук. Мало вміти вирізувати з дерева, мало навіть мати смак, треба вкласти у витвір рук своїх душу й серце, щоб рама до портрета так гармоніювала з ним. Той же Зеленчук вирізав з дерева слова Гімну Радянського Союзу, художник дав їм прекрасний фон і дошка з словами Гімну—сувора й строга—чудово гармоніює з усією виставкою.

Прекрасно попрацювали художники Мелітополя—Книжевський, Солоненко, Шевченко, Крючков. З першого погляду може здивувати, чому повні сонця, барвисті і смілві пейзажі Книжевського, чи суворі, майже передгрозові—молодого Солоненка, виставлені на почесному місці, в другій кімнаті виставки, є досягнення трудящих міста за рік. Але, придивившись до пейзажів, розумієш: так, саме вони тут потрібні. Саме серед оцієї чарівної й барвистої природи зростали герої-патріоти, саме тут на широких просторах землі радянської прищеплювалась кожному з нас любов до свого краю, за який пролито стільки крові. Та й сама виставка—місце, де кожен звітує про свою роботу за рік. Тож і художники-пейзажисти не могли стояти осторонь.

Художник—самоук Шевченко фоном всього стенду заводу ім. Мікояна виставив свою, великих розмірів, картину „Завод горить". Картина не зовсім досконала. Художникові можна закинути надто різкі переходи тонів, певніше брак півтонів. Та не в тому річ. Фон—„Завод горить". Перед ним—продукція відбудованого майже заново заводу. Вийшла блискуча ілюстрація від чого і до чого прийшов колектив підприємства. Був такий у Мелітополі завод „Ковкий чавун". Вже одна назва промовляє про його продукцію. На виставці „ковкий чавун" похваляється новими двигунами. Двигуни зараз потрібніші. Колектив робітників, який досі цієї продукції не виробляв, взявся виконати замовлення країни і виконав з честю.

Минув рік. Лише рік тому Мелітополь був ареною жорстоких боїв. І за цей рік відбудовано майже цілком три заводи і закінчують відбудову ще двох. Закінчують—вираз не точний. На урочистому засіданні організацій міста секретар міськкому партії, тов. Романов, доповідав: консервний завод ще добудовують. В окремих його цехах сьогодні ще хазяйнують монтажники, а також арматурники, а в сусідніх вже йде робота на всю. 500 тисяч банок консервів завод вже дав.

Відбудова зруйнованих фашистами підприємств тим і характерна, що тепер не чекають доки усі цехи будуть готові. Часом з одного цеху ще вивозять „новий порядок"—сміття і биту цеглу, а поруч вже працює інший цех.

Теж і з житлом. Будинок зруйнований. Видно, що будівники закінчили тільки один його поверх і в ньому вже живуть, а інші тільки-но починають будувати. На виставці, на жаль, будівникам дали мало місця. А шкода. Вони б могли розповісти, як за рік, із 2720 зруйнованих будинків, відбудували вже 2.000. Прошу не забувати—це в Мелітополі. Типовому, степовому місті, де лісу немає, немає шкла. Але є винахідливість, сміливість і типова радянська кмітливість.

Можна і треба було б більше сказати на виставці й про людей, і про залізничників, що за сім днів, після вигнання німців, налагодили безперебійний рух, і про деповців, де є машиністи, що за вересень зощадили 6,000 кгр. палива (машиніст Лехота), і про робітників електростанції, заводу ім. Воровського імені ОГПУ. Та всіх не перелічиш.

Але чим пишеться Мелітополь—своїми героями. Їх в Мелітополі сімнадцять. Сімнадцять Героїв Радянського Союзу, сімнадцять героїв Вітчизняної війни в одному невеликому степовому місті! Це ті, які родились, росли, виховались у Мелітополі.

Тут і славнозвісний Деменков Сергій, колись токар заводу ім. Воровського, що збив 7 „юнкерсів" і 8 „мессерів", і капітан Кальян, якому пощастило 17 березня 1942 року—в день своїх іменин, збити першого німецького літака і здійснити той, на весь Радянський Союз відомий, подвиг під Харковом,—коли Кальян з шестіркою своїх „яків" кинувся в атаку на 84 німецьких літака і збив сім. Тут і капітан Кішко, батарея якого лише в одному бою розстріляла 18 німецьких танків, з них 10 „тигрів". Тут і радянський ас Переделиця, і майор Широв, що провів 70 повітряних боїв і збив 21 ворожий літак, і капітан Яценко й інші, й інші, й інші. Ще місяць тому їх було п'ятнадцять. Тепер сімнадцять. Мелітопольці уважно слідкують за своїми земляками на фронті.

Готування до свят. Готувалися всі: підприємства, установи, організації. Хотілося нагадати про торішні бої. Тоді виникла думка—доручити театрові відтворити діла минулої осені в Мелітополі, коли були німці.

В Мелітополі є театр. Спочатку він збирався до днів свят поставити якусь апробовану радянську п'єсу. Та загальний настрій—гордість за своє місто—підказали театрові інший шлях. Ризикований і важкий. Створити власний спектакль. Про Мелітополь. І про мелітопольців. Актор Анухтін ніколи п'єс не писав. Він писав вірші. То він має написати п'єсу про Мелітополь. Це було за два тижні перед святами. Анухтін взявся. Він писав п'єсу уривками, на шматочках, окремими епізодами. Режисер Дубровський вирвав із рук автора написані сторінки і бігом репетирувати з акторами. Постановці цієї п'єси приділили увагу всі, кому дорогі честь, слава і героїчне минуле Мелітополя. На репетиціях в театрі можна було бачити і секретаря міськпаркому Романова, і голову міськради Ва'ильєва, і директорів заводів, і працівників музею, і мелітопольських партизанів, і представників „мелітопольських" дивізій. Останні були консультантами.

Так народилася вистава „Бої за Мелітополь". П'єса не могла бути досконалою й закінченою. В ній є недоробки і помилки. Тепер її доробляють. Але в дні свят вистава йшла. Сцена і зал глядачів злились в одне. Зал плакав і сміявся. Горював і радів. А в фіналі—коли німців б'ють у Мелітополі—зал так рукоплескав, що в звуках цих потонуло театральне звукове оформлення бою. Оплески нагадували і грім „Катюш", і кулеметні захлинання.

Ілюзія була повна.

В п'єсі частково виведені ті найвидатніші герої Червоної Армії, що прославили себе в боях за Мелітополь. Про інших згадують. Коли згадують про загинулих, в залі мертва тиша. І сльози. Місто переживає минуле. Воно, це минуле, повне горя, сліз і дивовижних благородних героїчних вчинків радянських людей.

Минуть роки. Не багато навіть і на великому святі визволення ми будемо шанувати і тих героїв, що виявили себе в бою, і тих, що швидко відбудували заводи, відновлювали життя.

Сьогодні серед мелітопольців сімнадцять героїв. Це не всі. Родяться, народжуються в боротьбі й праці нові герої фронту й тилу. Їх народжує сама атмосфера любові й шани до кращих людей країни. Їх народжує почуття ніжної, як до матері, любові до Батьківщини.

Юр. ДОЛЬД.

Мелітополь, жовтень 1944 р.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛ[illegible]

КІНОТЕАТР ІМЕНІ ЛЕНІНА

З 3 ЛИСТОПАДА І ЩОДНЯ

демонструється новий художній фільм

„З О Я"

Сценарій А. Арнштама, Б. Чирскова. Виробництво кіностудії „Союздитфільм", 1944 року.

Комсомольські організації та школи проглядають фільм згідно плану обкому ЛКСМУ.

Початок сеансів о 10-й год. ранку.

Запорізька обласна контора „Головкінопрокат" найближчими днями випускає на екрани кінотеатрів області новий звуковий художній фільм кіно-концерт

„ЩИТ ДЖУРГАЯ"

„Головкінопрокат"

Друкарня „Комунар" ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ШТАМПИ ТА ПЕЧАТКИ

БЕ—01304 м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» обл. управління поліграфії, вул. Ілліча, 24. Адреса редакції: ріг вул. Жуковської і Тургенівської, 56. Тел.: 2-10, нічної редакції—3-50